

26.11.2015

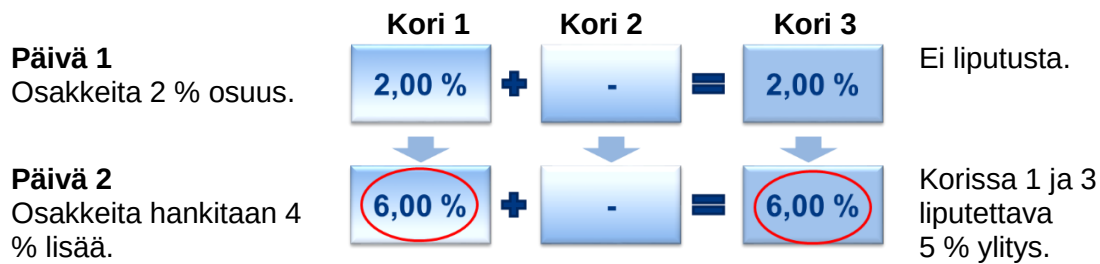
Liputusesimerkkejä

*Liputusvelvollisuus voi syntyä kolmessa eri "koriga". Koriin 1 sisältyy olemassa oleva omistus- ja ääniosuus. Koriin 2 sisältyvät rahoitusvälineet, jotka oikeuttavat **hankkimaan jo liikkeeseenlaskettuja** osakkeita (fyysisesti selvitettävät) tai johtavat sitä vastaavaan taloudelliseen asemaan (käteis selvitettävät). Kori 3 on korien 1 ja 2 yhteismäärä.*

Jollei yksittäisen esimerkin yhteydessä erikseen toisin mainita, esimerkkien kohdeyhtiöllä on vain yksi osakesarja ja kukin osake tuottaa yhden äänen.

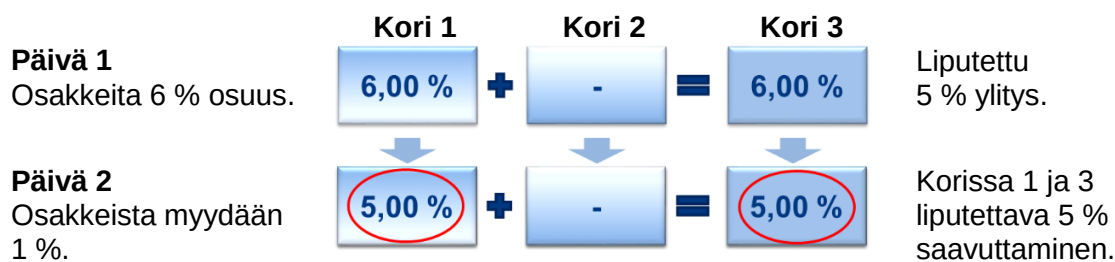
1 Osakkeiden hankkiminen (päivitetty 26.11.2015)

Osakkeenomistaja omistaa 2 % osuuden kohdeyhtiön osakkeista ja äänistä. Hän hankkii osakkeita 4 % lisää, jolloin hänen osuutensa kohdeyhtiöstä nousee 6 %:iin. Osakkeenomistajan tulee liputtaa 5 % liputusrajan ylitys.

2 Osakkeiden luovuttaminen (päivitetty 26.11.2015)

Osakkeenomistaja omistaa 6 % kohdeyhtiön osakkeista ja äänistä. Hän myy 1 % osakkeista. Osakkeenomistajan tulee liputtaa 5 % liputusrajan saavuttaminen.

26.11.2015

3 Osakeomistusten ja rahoitusvälineiden liputus koreittain (päivitetty 26.11.2015)

Kohdeyhtiöllä on 1 000 000 osaketta. Päivänä 1 osakkeenomistajalla on 70 000 osaketta ja ääntä eli 7 % osuus kohdeyhtiössä. Osakkeenomistajalla ei ole rahoitusvälineitä eikä määräysvalta-yhtiöitä.

	Kori 1		Kori 2		Kori 3	
Päivä 1 Osakkeita 7 % osuus.	7,00 %	+	-	=	7,00 %	Liputettu 5 % ylitys.

Päivänä 2 osakkeenomistaja hankkii rahoitusvälineitä 20 000 osaketta (2 %) vastaavan määrän:

Päivä 2 Rahoitusvälineitä hankitaan 2 % vastaava osuus.	7,00 %	+	2,00 %	=	9,00 %	Ei liputusta.

Päivänä 3 osakkeenomistaja hankkii 10 000 osaketta (1 %) ja rahoitusvälineitä 20 000 osaketta (2 %) vastaavan määrän:

Päivä 3 Osakkeita hankitaan 1 % lisää ja rahoitusvälineitä 2 % vastaava osuus lisää.	8,00 %	+	4,00 %	=	12,00 %	Korissa 3 liputettava 10 % ylitys.

Päivänä 4 rahoitusvälineitä toteutetaan osaketoimituksena 30 000 osakkeen (3 %) edestä:

Päivä 4 Rahoitusvälineistä 3 % toteutetaan.	11,00 %	+	1,00 %	=	12,00 %	Korissa 1 liputettava 10 % ylitys.

Päivänä 5 osakkeenomistaja myy 30 000 osaketta (3 %) ja hankkii rahoitusvälineitä 50 000 osaketta (5 %) vastaavan määrän:

Päivä 5 Osakkeita myydään 3 % ja rahoitusvälineitä hankitaan 5 % vastaava osuus lisää.	8,00 %	+	6,00 %	=	14,00 %	Korissa 1 liputettava 10 % alitus ja korissa 2 liputettava 5 % ylitys.

26.11.2015

Päivänä 6 osakkeenomistaja myy rahoitusvälineitä 20 000 osaketta (2 %) vastaavan määrän:

Päivä 6

Rahoitusvälineitä luovutetaan 2 % vastaava osuus.

$$\begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{8,00 \%} \end{array} + \begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{4,00 \%} \end{array} = \begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{12,00 \%} \end{array}$$

Korissa 2 liputettava 5 % liputusrajan alitus.

Päivänä 7 rahoitusvälineitä toteutetaan osaketoimituksena 10 000 osakkeen (1 %) edestä:

Päivä 7

Rahoitusvälineistä 1 % vastaava osuus toteutetaan.

$$\begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{9,00 \%} \end{array} + \begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{3,00 \%} \end{array} = \begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{12,00 \%} \end{array}$$

Ei liputusta.

Päivänä 8 rahoitusvälineitä hankitaan 40 000 osaketta (4 %) vastaava osuus:

Päivä 8

Rahoitusvälineitä hankitaan 4 % vastaava osuus lisää.

$$\begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{9,00 \%} \end{array} + \begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{7,00 \%} \end{array} = \begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{16,00 \%} \end{array}$$

Korissa 2 liputettava 5 % ylitys ja korissa 3 liputettava 15 % ylitys.

Päivänä 9 osakkeenomistaja hankkii 30 000 osaketta (3 %):

Päivä 9

Osakkeita hankitaan 3 % lisää.

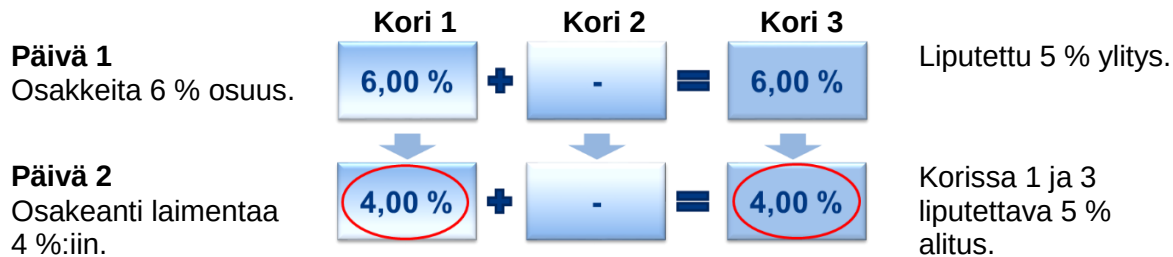
$$\begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{12,00 \%} \end{array} + \begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{7,00 \%} \end{array} = \begin{array}{c} \downarrow \\ \boxed{19,00 \%} \end{array}$$

Korissa 1 liputettava 10 % ylitys.

26.11.2015

4 Liputusvelvollisuuden syntyminen laimentumisen kautta (päivitetty 26.11.2015)

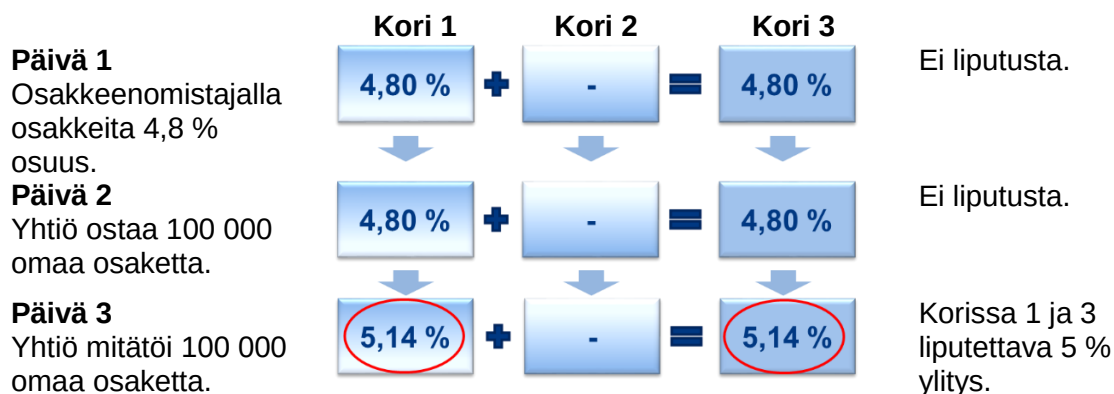
Kohdeyhtiöllä on 1 000 000 osaketta. Osakkeenomistajalla on 60 000 osaketta ja ääntä, eli 6 % kohdeyhtiöstä. Yhtiö toteuttaa osakeannin, jonka seurauksena sen kokonaisosake- ja kokonaisäänimäärä nousee 500 000:lla 1 500 000 osakkeeseen ja ääneen. Osakkeenomistajan osuus laimenee 4 %:iin. Hänen tulee liputtaa 5 % liputusrajan alittuminen, kun yhtiön uusi kokonaisosake- ja kokonaisäänimäärä on merkitty kaupparekisteriin ja yhtiö on julkistanut sen.

5 Liputusvelvollisuuden syntyminen osake- ja äänimäärän alenemisen vuoksi (päivitetty 26.11.2015)

Kohdeyhtiöllä on 1 500 000 osaketta. Osakkeenomistajalla on 72 000 osaketta ja ääntä, eli 4,8 % kohdeyhtiöstä. Kohdeyhtiö hankkii 100 000 omaa osakettaan. Tällä ei ole vaikutusta kohdeyhtiön kokonaisosake- tai kokonaisäänimäärään eikä se siten vaikuta osakkeenomistajan osuuteen yhtiössä.

Kohdeyhtiö mitätöi kaikki 100 000 omaa osakettaan. Kohdeyhtiön kokonaisosake- ja kokonaisäänimäärä laskee, jolloin osakkeenomistajien suhteellinen omistus yhtiössä kasvaa. Osakkeenomistajan osuus kohdeyhtiössä nousee 5,14 %:iin, joten hänen tulee liputtaa 5 % liputusrajan ylitys.

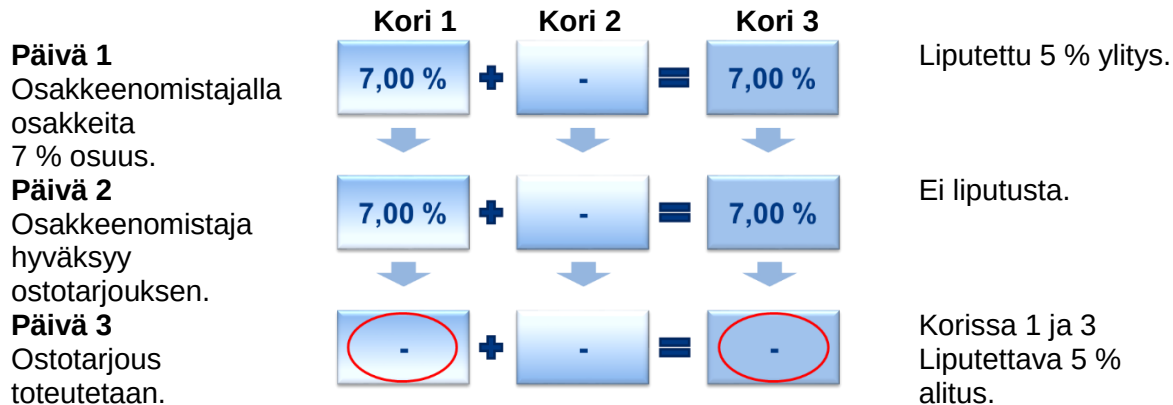

6 Julkisen ostotarjouksen hyväksyminen (päivitetty 26.11.2015)

Kohdeyhtiöllä on 1 000 000 osaketta. Osakkeenomistajalla on 70 000 osaketta ja ääntä, eli 7 % kohdeyhtiöstä. Kohdeyhtiöstä tehdään julkinen ostotarjous. Osakkeenomistaja hyväksyy

26.11.2015

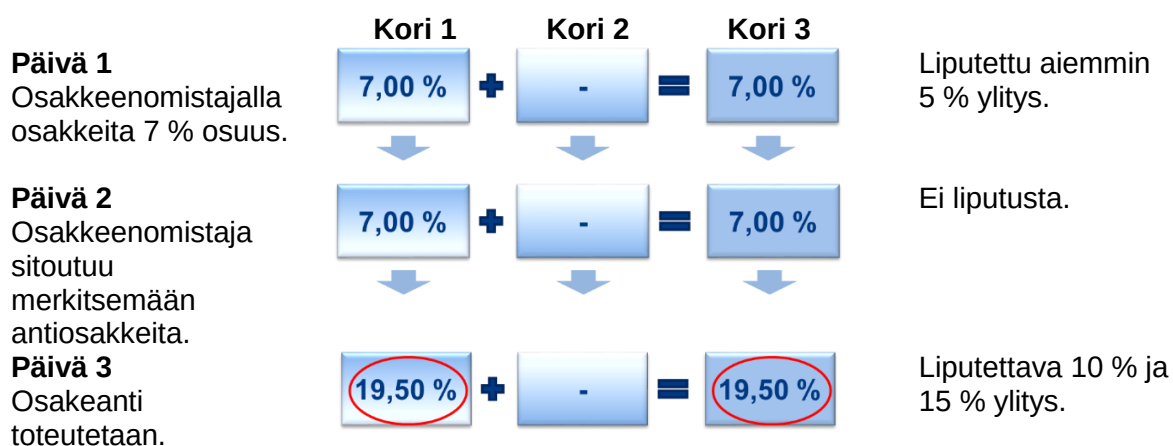
ostotarjouksen. Tästä ei synny liputusvelvollisuutta.¹ Kun ostotarjous toteutetaan, osakkeenomistajan tulee liputtaa 5 % liputusrajan alitus.

7 Merkintäsitoumus ja merkintätakaus osakeannissa (päivitetty 26.11.2015)

Kohdeyhtiöllä on 1 000 000 osaketta. Osakkeenomistaja omistaa 70 000 kohdeyhtiön osaketta, eli 7 %. Hän on liputtanut 5 % ylityksen. Yhtiö päättää 1 000 000 osakkeen osakeannista. Osakkeenomistaja sitoutuu merkitsemään oman suhteellisen osuutensa, eli 70 000 antiosaketta. Lisäksi hän antaa merkintätakauksen 250 000 osakkeelle. Osakkeenomistajan sitoumus koskee uusia osakkeita, joten se ei aiheuta liputusvelvollisuutta.

Osakkeenomistaja merkitsee 70 000 osaketta. Koska annin kysyntä jää alle tavoitellun määrän, osakkeenomistaja merkitsee merkintätakauksensa perusteella lisäksi 250 000 osaketta. Anti toteutetaan ja yhtiön kokonaisosake- ja äänimäärä nousee 2 000 000:aan. Osakkeenomistaja omistaa 390 000 osaketta, eli 19,5 %. Hänen tulee liputtaa 10 % ja 15 % liputusrajojen ylitys. Liputus tehdään, kun yhtiön uusi kokonaisosake- ja kokonaisäänimäärä on merkitty kaupparekisteriin ja yhtiö on julkistanut sen.

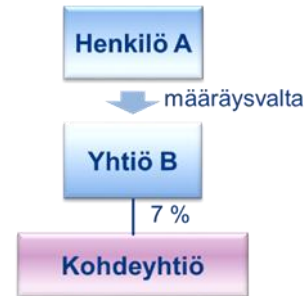

¹ Kumotun AML 9:5.2 mukaan ostotarjouksen hyväksyntä oli niin sanottu ”järjestely, joka toteutuessaan johtaa”, joka sekä hyväksyjän että ostotarjouksen tekijän tuli liputtaa.

26.11.2015

8 Määräysvaltayhtiön (välillinen) omistus (päivitetty 26.11.2015)

Henkilö A ei omista osakkeita kohdeyhtiössä. A:n määräysvallassa oleva yhtiö B hankkii 7 % osuuden kohdeyhtiön osakkeista ja äänistä. Henkilö A:n tulee liputtaa määräysvaltapäiriinsä 5 % liputusrajan ylitys kohdeyhtiössä. Yhtiö B:lle syntyy omalta osaltaan liputusvelvollisuus 5 % liputusrajan ylityksestä, mutta B:n ei tarvitse liputtaa, kun määräysvaltaa käyttävä A on liputtanut sen puolesta. Liputusilmoituksesta tulee ilmetä koko määräysvaltaketju.

A:n liputus:

Päivä 1

A:lla tai B:llä ei omistusta.

Ei liputettavaa.

Päivä 2

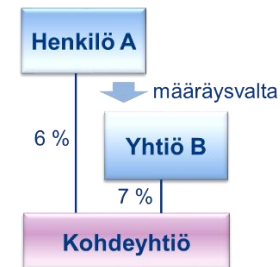
B hankkii 7 % osuuden.

A:n liputettava 5 % ylitys määräysvaltapäiriinsään. Määräysvaltaketju kuvataan liputusilmoituksessa.

9 Suora ja välillinen omistus (päivitetty 26.11.2015)

Henkilö A:n määräysvaltayhtiö B omistaa 7 % osuuden kohdeyhtiön osakkeista ja äänistä. A hankkii suoraan omistukseensa 6 % osuuden kohdeyhtiön osakkeista ja äänistä. Liputusvelvollisuus on sekä osakkeenomistaja- että intressipiirikohtainen. A:n suora omistus rikkoo 5 % liputusrajan. Lisäksi A:n yhteenlaskettu suora ja välillinen omistus rikkoo 10 % liputusrajan. A:n tulee liputtaa sekä oman suoran omistuksensa 5 % liputusrajan ylitys että koko määräysvaltapäiriinsä omistuksen 10 % liputusrajan ylitys.

A:n liputus:

Päivä 1

Määräysvaltayhtiö B:llä 7 %.

Liputettu 5 % ylitys.

Päivä 2

A hankkii 6 % osuuden.

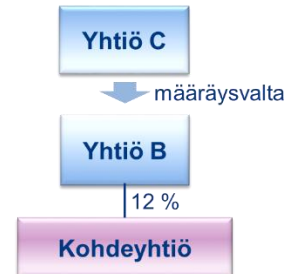

A:n liputettava suoran omistuksen 5 % ylitys ja määräysvaltapäiriinsä 10 % ylitys. Määräysvaltaketju kuvataan liputusilmoituksessa.

26.11.2015

10 Välillisen omistuksen hankkiminen (päivitetty 26.11.2015)

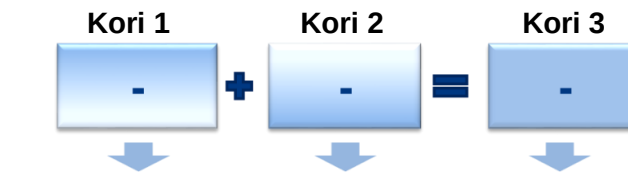
Yhtiö B omistaa 12 % osuuden kohdeyhtiön osakkeista ja äänistä.
 Yhtiö C ostaa yhtiön B, josta tulee C:n määräysvalta-yhteisö.
 Vaikka B:n omistus kohdeyhtiössä ei muutu, C:n tulee liputtaa, koska se hankkii epäsuoran omistuksen kohdeyhtiöstä.
 Liputusilmoituksessa on kerrottava koko määräysvalta-ketju.

Yhtiö C:n liputus:

Päivä 1

C ei omista kohdeyhtiön osakkeita.

Päivä 2

C ostaa yhtiö B:n, joka omistaa kohdeyhtiön osakkeita.

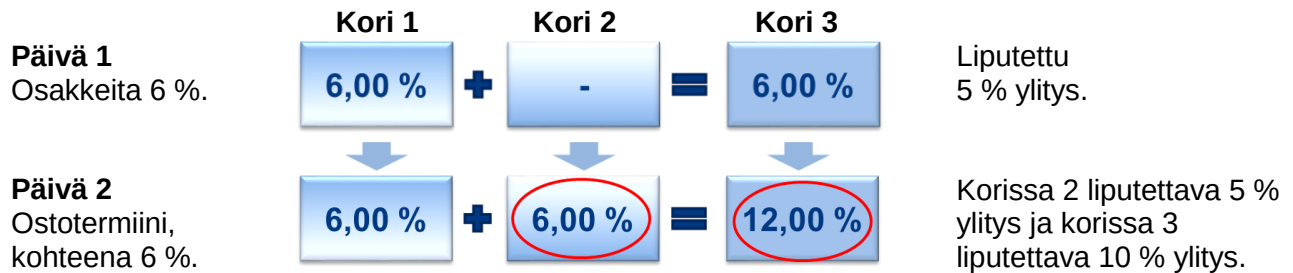

C:n liputettava määräysvalta-piirinsä 10 % ylitys. Määräysvalta-ketju kuvataan liputusilmoituksessa.

26.11.2015

11 Osaketoimituksena toteutettavat rahoitusvälineet (päivitetty 26.11.2015)

Kohdeyhtiöllä on 1 000 000 osaketta. Osakkeenomistajalla on 60 000 kohdeyhtiön osaketta ja ääntä (6 %). Hänellä ei ole rahoitusvälineitä eikä määräysvalta-yhtiöitä. Osakkeenomistaja hankkii osaketoimituksena toteutettavan ostoterminin, joka oikeuttaa 60 000 kohdeyhtiön osakkeeseen (6 %). Koska termiini toteutetaan osaketoimituksena, osake- ja äänimäärä lasketaan johdannaissopimuksen kohde-etuutena olevien osakkeiden täyden nimellismäärän perusteella.

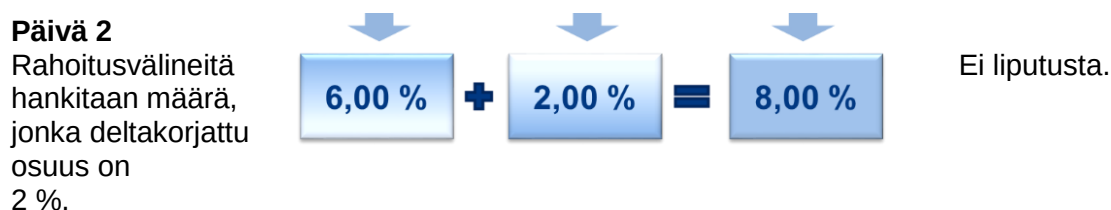

12 Käteisselvitetävät rahoitusvälineet, joiden delta-arvo ≠ 1 (päivitetty 26.11.2015)

Kohdeyhtiöllä on 1 000 000 osaketta. Osakkeenomistajalla on 60 000 kohdeyhtiön osaketta ja ääntä (6 %). Hänellä ei ole rahoitusvälineitä eikä määräysvalta-yhtiöitä.

Osakkeenomistaja hankkii käteisselvitetäviä rahoitusvälineitä 100 000 osaketta vastaavan määrän. Kyseisen rahoitusvälineen delta-arvo on hankintahetkellä 0,2. Liputuksessa huomioitava deltakorjattu osakemäärä korissa 2 on $0,2 \times 100\,000 = 20\,000$ osaketta, eli 2 % vastaava osuus kohdeyhtiöstä:

Rahoitusvälineen delta-arvo kasvaa 0,4:ään. Deltakorjattu osakemäärä korissa 2 on $0,4 \times 100\,000 = 40\,000$ osaketta, eli 4 % vastaava osuus kohdeyhtiöstä:

26.11.2015

13 Käteisveloitettävät rahoitusvälineet, joiden delta-arvo on 1 (päivitetty 26.11.2015)

Kohdeyhtiöllä on 1 000 000 osaketta ja yksi osakesarja. Osakkeenomistajalla on 40 000 kohdeyhtiön osaketta ja ääntä, eli 4 % osuus.

	Kori 1		Kori 2		Kori 3	
Päivä 1	4,00 %	+	-	=	4,00 %	
Osakkeita 4 % osuus.						Ei liputus- velvollisuutta.

Osakkeenomistaja tekee kohdeyhtiön osakkeista hinnanerosopimuksen (Contract for Differences, CfD), joka oikeuttaa käteissuoritukseen osakkeen arvon noustessa. Hinnanerosopimuksella on lineaarinen ja symmetrinen maksuprofiili, joten sen delta-arvo on 1. Hinnanerosopimus kattaa 20 000 kohdeyhtiön osaketta, eli 2 % vastaavan osuuden.

Päivä 2						
Hinnanerosopimus 2 %.	4,00 %	+	2,00 %	=	6,00 %	Korissa 3 liputettava 5 % ylitys.

26.11.2015

14 Rahoitusväline, jonka kohde-etuutena on indeksi (päivitetty 26.11.2015)

Mikäli sijoittajalla on rahoitusvälineitä, joiden kohde-etuutena on osakekori tai indeksi², ne sisältyvät liputusvelvollisuuden piiriin, mikäli jompikumpi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

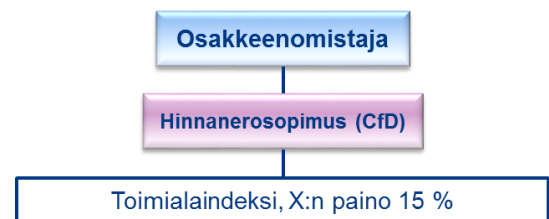
- sijoittajalla on rahoitusvälineen kautta hallussaan kohdeyhtiön äänioikeuksista vähintään 1 % tai
- kohdeyhtiön osakkeet muodostavat vähintään 20 % osakekorin tai indeksin arvosta

Ellei kumpikaan yllä mainituista edellytyksistä täyty, kyseisiä rahoitusvälineitä ei lasketa mukaan liputettavaan määrään.

a) Esimerkki:

Kohdeyhtiö X:n markkina-arvo on 1 miljardi euroa. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Osakkeenomistajalla on 4,5 %:n osuus yhtiössä. Hänellä ei ole rahoitusvälineitä eikä määräysvalta-yhtiöitä.

Osakkeenomistaja tekee toimialaindeksiin kohdistuvan hinnanerosopimuksen (CfD)³, jonka arvo on 100 miljoonaa euroa. Kohdeyhtiön paino indeksissä on 15 %.

Hinnanerosopimus sisältyy liputusvelvollisuuden piiriin, jos osakkeenomistajalla on sen kautta hallussaan vähintään 1 % osuus kohdeyhtiöstä:

sijoittajan sopimuksen arvo € 100 milj.
kohdeyhtiön paino indeksissä * 15 %
€ 15 milj.

sijoittajan osuus kohdeyhtiöstä $\frac{€ 15 \text{ milj.}}{€ 1\,000 \text{ milj.}} = 1,5 \% > 1 \%$

➤ hinnanerosopimus sisältyy liputusvelvollisuuden piiriin

	Kori 1		Kori 2		Kori 3	
Päivä 1 Osakkeita 4,5 %.	4,50 %	+	-	=	4,50 %	Ei liputusvelvollisuutta.
	↓		↓		↓	
Päivä 2 Hinnanerosopimus huomioidaan, kun osuus kohdeyhtiöstä $\geq 1 \%$.	4,50 %	+	1,50 %	=	6,00 %	Korissa 3 liputettava 5 % ylitys.

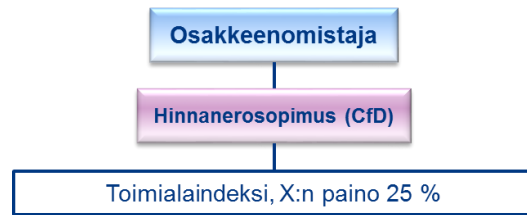
² Komission delegoitu asetetus (EU) 2015/761.

³ Hinnanerosopimuksen delta-arvo on 1.

26.11.2015

b) Esimerkki:

Kohdeyhtiö X:n markkina-arvo on 1 miljardi euroa. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Osakkeenomistajalla on 4,5 %:n osuus yhtiössä. Hänellä ei ole rahoitusvälineitä eikä määräysvalta-yhtiöitä.

Osakkeenomistaja tekee toimialaindeksiin kohdistuvan hinnanerosopimuksen (CfD), jonka arvo on 10 miljoonaa euroa. Kohdeyhtiön paino indeksissä on 25 %.

Toisin kuin esimerkissä a) osakkeenomistajalla ei ole hinnanerosopimuksen kautta hallussaan vähintään 1 % osuutta kohdeyhtiöstä:

sijoittajan sopimuksen arvo € 10 milj.
kohdeyhtiön paino indeksissä $\frac{*}{25\%}$
€ 2,5 milj.

sijoittajan osuus kohdeyhtiöstä $\frac{€ 2,5 \text{ milj.}}{€ 1\,000 \text{ milj.}} = 0,25\% < 1\%$

Sen sijaan edellytys b) soveltuu hinnanerosopimukseen, koska kohdeyhtiön painoarvo indeksissä on 25 %, eli vähintään 20 %.

➤ Hinnanerosopimus sisältyy liputusvelvollisuuden piiriin.

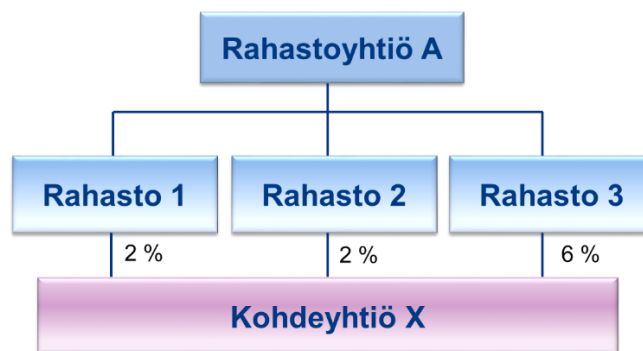
	Kori 1		Kori 2		Kori 3	
Päivä 1 Osakkeita 4,5 %.	4,50 %	+	-	=	4,50 %	Ei liputus-velvollisuutta, liputusrajat eivät ylity.
	↓		↓		↓	
Päivä 2 Hinnanerosopimus huomioidaan, kun kohdeyhtiön paino $\geq 20\%$.	4,50 %	+	0,25 %	=	4,75 %	Ei liputus-velvollisuutta, liputusrajat eivät ylity.

26.11.2015

15 Sijoitusrahastojen liputukset: ääniosuus ja omistusosuus huomioidaan eri tavoin (päivitetty 26.11.2015)

Rahastoyhtiö on osakkeenomistajaan rinnastettava henkilö ja se edustaa omissa nimissään sijoitusrahastoja. Koska sijoitusrahastot eivät ole itsenäisiä oikeushenkilöitä, rahastoyhtiö tekee liputusilmoitukset rahastojen puolesta ja vastaa mahdollisista laiminlyönneistä.⁴

Rahastoyhtiö A käyttää äänioikeutta sijoitusrahastojen sijoituskohteena olevien yhtiöiden osalta ja näin ollen A:n liputtaessa sijoitusrahastojen omistamien osakkeiden **ääniosuudet** lasketaan yhteen. Varsinaisia osakkeenomistajia ovat sijoitusrahastot, eikä niiden **omistusosuuksia** tule liputettaessa laskea yhteen.

Rahastot 1, 2 ja 3 hankkivat yllä kuvatut omistukset kohdeyhtiössä X. Rahastot 1 ja 2 eivät ylitä liputusrajaa. Rahasto 3:n ääni- ja omistusosuus kohdeyhtiössä X ylittää 5 % liputusrajan. Lisäksi Rahastoyhtiö A:n yhteenlaskettu ääniosuus X:ssä saavuttaa 10 % liputusrajan. Rahastoyhtiö A:n tulee liputtaa, että sen yhteenlaskettu ääniosuus on saavuttanut 10 % ja että Rahasto 3:n omistus- ja ääniosuus on ylittänyt 5 %.

⁴ Sijoitusrahastolain 25 §:n 3 momentti.